

## IN MEMORIAM

# THEODOR FRIEDRICH HELLBRÜGGE (1919. - 2014.)

Profesor Theodor Friedrich Hellbrügge, osoba velikog srca i vrhunski stručnjak s međunarodnim ugledom i osobitom prepoznatljivosti u domeni ranog razvoja i rane rehabilitacije, preminuo je u Münchenu 21. siječnja ove godine u 95. godini života. O njegovom međunarodnom ugledu govore brojne nagrade i titule. Diploma počasnog doktorata znanosti dodijeljena mu je na 20 sveučilišta izvan Njemačke u kojoj je rođen i u kojoj je profesionalno djelovao. Utemeljitelj je socijalne pedijatrije te je bio dugogodišnji predstojnik Katedre za socijalnu pedijatriju na Sveučilištu Ludwig Maximilijan u Münchenu kao i voditelj Instituta za socijalnu i školsku medicinu pri istom sveučilištu. Utemeljio je i godinama vodio Dječji centar München koji je postao mjesto okupljanja stručnjaka iz različitih zemalja na edukacijama iz domene razvojne rehabilitacije i rane intervencije u djetinjstvu. Bio je neumoran u pružanju podrške u stručnom usavršavanju stručnjacima iz zemalja s manje mogućnosti u koje se je u ranim devedesetim ubrajala i Hrvatska.

Bio je u svakom pogledu poseban: kao ugledan pedijatar i znanstvenik promicao je ideju interdisciplinarnosti u ranoj dijagnostici i terapiji, te ideju o važnosti uključivanja roditelja u rehabilitaciju. Bio je pravi zagovornik socijalnog modela u pristupu razvojnim odstupanjima, te se zalagao za njegovo širenje kao znanstvenik i kao praktičar. 1991. godine osnovao je zakladu „Theodor Hellbrügge Stiftung“ za poticanje razvoja socijalne pedijatrije u znanosti i nastavi koja je djelovala i preko europskih granica. Bio je neumoran u stvaranju uvjeta za stručno usavršavanje stručnjaka biomedicinskih i društveno-humanističkih profesija za rad s razvojno ugroženom djecom rane dobi i s njihovim roditeljima. U svojim je idejama bio ispred svog vremena, a u predanosti njihovoj implementaciji i organizacijskim vještinama bio je nenadmašan.

Težina barijera s kojima se borio nikada se nije odražavala na njegovu vedrinu i otvorenost za susret.

Hrvatska akademska i profesionalna zajednica koja radi s najmlađom populacijom djece s razvojnim odstupanjima će profesora Hellbrüggea pamtiti kao podupiratelja i inicijatora brojnih aktivnosti s dugotrajnim učincima. Ove su aktivnosti podjednakim intenzitetom zahvatile stručnjake medicinskih kao i edukacijsko-rehabilitacijskih profila jer je profesor Hellbrügge izrazito poticao interdisciplinarnost u razvojnoj rehabilitaciji. Zaslugom profesora Hellbrüggea 1991. godine osnovana je «Hrvatsko-njemačka akcija sunčev sjaj» koja je stipendirala veći broj stručnjaka za Montessori pedagogu i terapeuta, te su donirani kompletni pribori za Montessori predškolski program i Montessori terapiju. Tako je Montessori metoda ušla u najširu primjenu u Hrvatskoj (Zagreb, Slavonski Brod, Đakovo). Preko «Hrvatsko-njemačke akcije sunčev sjaj» u vrijeme obrambenog rata darivani su lijekovi i aparatura različitim medicinskim ustanovama, a profesor Hellbrügge se u znanstvenim i akademskim krugovima zalagao za pomoć Hrvatskoj.

Po stjecanju nezavisnosti Hrvatske, 1992. godine, profesor Hellbrügge je dao inicijativu za promicanjem Münchenskog modela razvojne rehabilitacije djece u Hrvatskoj. Smatrao da će tako najučinkovitije pomoći Hrvatskoj stradaloj u domovinskom ratu. Uz već spomenuto usavršavanje stručnjaka edukacijsko-rehabilitacijskog profila u Montessori metodi i terapiji, uslijedilo je usavršavanje većeg broja stručnjaka iz hrvatske u razvojnoj rehabilitaciji i kineziološkoj terapiji po Vojtji u Münchenu, a 1994. godine održan je prvi tečaj Münchenske funkcionalne razvojne dijagnostike s izrazito interdisciplinarnim sastavom polaznika (specijalizanti i specijalisti pedijatrije, psiholozi, logopedi, defe-

kolozi, fizioterapeuti). Velika je zasluga profesora Hellbrüggea da su se u Hrvatskoj stručnjaci iz domene biomedicine, edukacije i rehabilitacije počeli međusobno upoznavati i povezivati upravo na skupovima koje je on inicirao i podržao njihovu organizaciju, a često je predavač bio on sam ili neki njegov suradnik.

Poticajem profesora Hellbrüggea osnovana je 1997. godine Akademija za razvojnu rehabilitaciju u Hrvatskoj, kao udruga pri Klinici za dječje bolesti Zagreb. Osnivanjem Akademije za razvojnu rehabilitaciju omogućen je vrlo učinkovit prijenos interdisciplinarnog usavršavanja u mnogim postupcima iz područja razvojne rehabilitacije. Na osnivačkoj skupštini bio je veliki broj stručnjaka različitih profila iz cijele Hrvatske, pa i sam profesor Hellbrügge, koji je tom prilikom izabran za počasnog predsjednika Akademije. U okviru te posjete našoj zemlji, profesor Hellbrügge je sudjelovao na sastanku pedijataru u Đakovu gdje je tamošnjim stručnjacima predstavljen Münchenski koncept razvojne rehabilitacije. Njegovo djelovanje nika-

da nije bilo ograničeno samo na Zagreb i nikada mu nije bilo teško otići onamo gdje je postojala mogućnost da se pokrene nešto na korist djece rane dobi i njihovim roditeljima, gdje su postojali stručnjaci čije je napore i inicijative svojim ugledom trebao podržati. Bio je aktivan promicatelj interdisciplinarnosti i ujednačavanja dostupnosti usluga za djecu s razvojnim teškoćama rane dobi.

Teško je prikazati brojne doprinose koje je profesor Hellbrügge dao nama, hrvatskim stručnjacima i znanstvenicima, ali još više pozitivne učinke koji su nastali za djecu rane dobi s razvojnim odstupanjima i njihove obitelji kao izravna ili posredna posljedica njegovog djelovanja. Povezivao nas je i nesebično nam stvarao prilike za učenje i profesionalni razvoj. Više od svega zadužio nas je svojim načinom djelovanja i krilaticom koju smo tako često mogli čuti od njega „Nije važno što dijete s razvojnim teškoćama ne može, razvijajmo ono što može učiniti!“ Svi koji su ga imali prilike upoznati pamte ga s osjećajem zahvalnosti. Profesore Hellbrügge, hvala Vam.

Prof.dr.sc. Marta Ljubešić